

GONORRÉ VAD ÄR DET?

Gonorré och symptom

Gonorré kan vara helt symtomfri. En person kan ha gonorré under lång tid utan att veta, vilket innebär risk för att föra gonorréinfektionen vidare samt för att få komplikationer. Bakterien kan finnas i urinröret, slidan, ändtarmen och svalget och kan ibland orsaka ögoninfektion.

Om det finns symptom så är det vanligt med flytningar och sveda när en kissar. Flytningar från slida, ändtarm och ont i halsen är andra möjliga symptom. En obehandlad infektion kan leda till skador i äggledare och bitestiklar och kan då påverka fertiliteten (möjligheten att få biologiska barn utan medicinsk hjälp kan minska).

Gonorré ökar igen!

Det blir allt vanligare med gonorréinfektioner som inte går att behandla med traditionell antibiotika. Därför finns det stor anledning att ta denna sexuellt överförda infektion på allvar!

Gonorré orsakas av en bakterie och överförs vid oskyddat sex. Från att tidigare ha legat på samma höga nivå som klamydia gör idag, ca 37 000 fall om året, minskade gonorrén kraftigt under 1980-talet. De senaste åren har dock antalet personer som får gonorré ökat och är idag en allt vanligare sexuellt överförd infektion.

Den största ökningen av gonorré sker i ungdomsgruppen 15-29 år. De flesta får gonorréinfektionen i Sverige. Det är också vanligt att få gonorré i samband med oskyddat sex på resor, både inom och utanför Europa. På många håll i världen är gonorré en vanlig sexuellt överförd infektion som dessutom blir allt mer motståndskraftig mot antibiotika. Infektionen blir därmed svårbehandlad med risken att inte kunna behandlas alls.

Vanliga frågor

Hur kan jag få gonorré?

Gonorré är mycket smittsamt. Bakterierna kan finnas i urinröret, slidan, ändtarmen och svalget så både vaginalsex, analsex och oralsex kan smitta. Bakterierna kan också överföras till ögonen t ex via fingrarna vid onani och smeksex. Du kan också få gonorré om du delar sexleksaker.

Hur kan jag veta om jag har gonorré?

Testa dig! Beroende på hur du har haft sex tas urinprov och/eller prov från slida, ändtarm och svalg. Hittas bakterien kompletteras det med odlingsprov för att se vilken antibiotika som fungerar. Odling och behandling skall ske på en hud-/köns-/STI-mottagning.

Hur behandlas gonorré?

Gonorré behandlas med antibiotika men kan vara resistent (motståndskraftig) mot vissa av de antibiotika som använts. Ett urinprov kan inte avgöra om det finns en resistens. Därför sker alltid en bakterieodling innan behandling påbörjas, vilket sker på en hud-/köns-/STI-mottagning där det finns specialistkompetens. Kontrollprov tas alltid efter två veckor för att se att behandlingen lyckats. En smittspårning där du lämnar namn och kontaktuppgifter på dina sexpartners är obligatoriskt. Detta för att de som du har haft sex med ska få undersökas och ev. behandlas. Gonorré är enligt Smittskyddslagen en allmänfarlig sjukdom, som bl.a. medför rätten till kostnadsfri provtagning och behandling.

Obehandlad gonorré kan ge upphov till följsjukdomar, såsom inflammation i bitestiklar och äggledare, vilket kan leda till nedsatt fertilitet, men även ögon- och ledinflammation kan förekomma.

Hur gör jag sexet säkrare?

Att göra sexet säkrare kan innebära olika saker. Säkrare sex handlar om att kunna välja hur du vill ha sex. En del vill ha sex genom samlag. Andra kanske vill gnida, gnugga eller njuta av att använda tungan och läpparna.

Det är framförallt olika samlag (vaginal, anal, oral) utan skydd, det vill säga kondom, vaginal kondom och slicklapp som innebär större risk för sexuellt överförda infektioner.

Gonorré smittar genom slemhinnekontakt. Slemhinnor finns i slidan, på de inre blygdläpparna, runt urinrörsmynningen, på ollonet och förhuden, i ändtarmen, i munnen, ögonen och i halsen. Undvik därför att slidsekret och sperma kommer i direkt kontakt med slemhinnor och dela heller inte sexleksaker. Störst risk för smitta är samlag utan skydd. Smeksex är klart mindre riskfyllt, det vill säga säkrare sex. Eventuellt glidmedel skall vara silikon- eller vattenbaserat.

Många bär på en sexuellt överförbar infektion utan att ha några symtom. Det enda sättet att veta säkert är att testa sig. Om du har sex med andra bör du testa dig regelbundet. Risken att en sexuellt överförbar infektion smittar är aldrig noll så fort någon annan är inblandad.

För att du ska kunna fatta medvetna beslut om ditt sexliv, kan det vara bra att fundera igenom hur just du vill ha det. Hur kan det bli som du vill, så att du kan slippa oro efteråt?

(Källa: RFSU, Säkrare sex – med och utan kondom, 2015)

Var kan jag testa mig?

- Ungdomsmottagningar (upp till 25 år)
- Vårdcentraler
- Barnmorskemottagningar
- Hud/köns/STI-mottagningar på de större sjukhusen
- Närhälsan Sexualmedicinskt centrum (över 23 år)
- MUM (Mottagningen för unga män) Göteborg
- Vid provtagning via internettjänsten klamydia.se analyseras även gonorré
- STI-mottagning för Trans och HBQ
www.ptj.se/vardcentralen-lakarhuset/sti/

**TESTET ÄR
GRATIS!**

Denna broschyr är utarbetad av

Smittskydd Västra Götaland och Närhälsan Kunskapscentrum
för sexuell hälsa 2017.

Mer information finner du på

www.narhalsan.se/ksh

www.vgregion.se/smittskydd

www.1177.se

www.umo.se

www.youmo.se

www.folkhalsomyndigheten.se